

BAKONYI BARLANGKUTATÓ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE

8443 Bánd, Kossuth Lajos u. 2/b.

tel: 70/3828-595

Tárgy: kutatási jelentés

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága
8229 Csopak, Kossuth u. 16.

Korbély Barnabás
barlangtani felügyelő

Kutatási jelentés **A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége** **Baglyas 1. sz. víznyelőbarlangban 2008-ban végzett munkájáról**

Nagyvázsony határában, a Nyír-tótól délkeletre, a D és a 3-as nyiladék találkozásánál található időszakosan aktív víznyelőbarlang. A barlang első kutatója és névadója Markó László, aki 1960-ban elsőként bontotta meg csapatával. Az első jelentős feltáró eredményt azonban 2004 októbere hozta, amikor a budapesti Pannónia Alapítvány kezdeményezésére a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetségének sikerült áttörnie a kezdeti 10 méternyi omladékos zónát. Felső triász kösszeni rétegekben kialakult, szép folyosós-aknás-termes barlang tárult fel, az utolsó teremben sok cseppkövel. Jelenleg **153 m** hosszú, **24 m** mély.

A tárgyévben néhány alkalommal végeztünk feltáró munkát ebben a barlangban, amely a Szövetség-teremből induló baloldali végpont bontására korlátozódott. Az időszakos barlangi vízfolyás elnyelődési pontját megbontva próbáltunk előre jutni, egyelőre kevés sikerrel. A z enyhén aláhajló járat teljes szelvényben ki van töltve kőtörmelékkel, illetve a víz által bemosott humuszos üledékkel. A további kutatás érdekességét eldönthetné, ha aktív víznyeléses időszakban láthatnánk, hogy ezen a bontási helyen elnyelődő víz megjelenik-e a barlang legmélyebb pontján? Ha igen, akkor felesleges a további bontás, hiszen a Szövetség-teremből elérhető, már korábban megismert omladék zónába jutunk. A következő évben kísérletet teszünk ennek megfigyelésére.

Kutatási jelentés **A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége** **Baglyas 2. sz. víznyelőbarlangban 2008-ban végzett munkájáról**

A Baglyas-víznyelők a Kab-hegy Dél-nyugati fennsíkján a Som út mellett találhatóak. A Markó László által megtalált víznyelő az út déli oldalán található. A víznyelő megtalálásának idején a 60-as években a Som út még nem létezett. Az általunk 2-es számon említett Bk-4/1 számú víznyelő az út építése után az elterelt vízfolyások révén vált ismertté. Ez egy hajdani, feltöltődött nyelőpont lehetett, mely az úttal elgátolt időszakos felszíni vízfolyások tártak fel ismét. Feltárása 2001-ben a Pannónia Alapítvány kezdeményezésére indult meg, amikor az alapítvány a nyelőpontot kimarkoltatta és fával kiácsolta. A szövetség tagszervezeteinek összefogásával 2004-ben elkészült a 2. számú víznyelő bejáratának végleges biztosítása,

azonban az abból feltárt járatok végpontja szálkő szűkületben végződött, ezért a víznyelő kutatásával felhagytunk.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban. A tavaszi hóolvadáskor megfigyeltük azonban, hogy a kútgyűrűvel biztosított nyelőpont a korábbi éveknél nagyobb vízmennyiséget is visszaduzzadás nélkül nyelt el.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Bk-1/a sz. víznyelőbarlangban 2008-ban végzett munkájáról

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége 2005. januárjától végez feltáró kutatást a Kab-hegyen (Bakony-hegység) Nagyvázsony határában elhelyezkedő Bk-1/a víznyelőbarlangban. Ajkáról Jókai-bányán keresztül, az erdészeti műúton Sárcsi-kút felé haladva felérünk a fennsíkra, ahol az útelágazásnál balra fordulunk. A 3. számú nyiladékot elérve, azon délkeleti irányba haladva 300m után érjük el a Ménesakol-árki 2. sz. víznyelőt, melytől kb. 800 m-re déli irányban található a Bk-1/a víznyelőbarlang tölcésére. A Bk (bazaltkarszt)-1/a sz. víznyelőben, 1996-ban folyt utoljára feltáró munka próba jelleggel. Az impozáns szálkőfal (triász, dachsteini mészkő) aljában mélyített kutatóakna egy erősen feltöltődött üregbe vezet, melynek jelentős méretű omladékzónájából több irányba is kitörési lehetőség kínálkozik. Az 1996-ban a járat mélypontja felé törve, az igen biztató légáramlást követve 21.6 méter hosszú és 8.3 méter mély barlangot tártak fel. A Bk-1/a-víznyelőbarlang jelenlegi végpontja a bejáratától számított mintegy 8 méter mélységben van.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Fenyves-víznyelőbarlangban 2008-ban végzett munkájáról

Ajkáról Jókai-bányán keresztül, az erdészeti műúton Sárcsi-kút felé haladva felérünk a fennsíkra, ahol az útelágazásnál balra fordulunk. A 3. számú nyiladékot elérve ezen délkeleti irányba haladva 300m után érjük el a Ménesakol-árki 2. sz. víznyelőt.

Az M2-es (Fenyvesi-víznyelő) víznyelőben a 2004-évben a tavaszi árvizeknek köszönhetően felnyílt újabb nyelő ponton próba jelleggel végeztünk bontást. A próbabontás elérte a szálkőfalat, amely mentén a kötörmelékéből és talajból álló üledék erősen üregesedett.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban. A víznyelő időközben annyira feltöltődött, hogy a közeljövőben nem tervezünk kutatást ezen a ponton.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Gombás-barlangban 2008-ban végzett munkájáról

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt a feltáró munkát nem kezdtük meg az engedélyes barlangban. A következő évben tervezzük a feltárás elkezdését.

Kutatási zárójelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Hajszabarnai-pénzlik barlangban 2008-ban végzett munkájáról

Bakonyjákó határában, a Hajszabarna északkeleti oldalában található, a Hajszabarna 491 m-es csúcsától északkeletre 120 m-re, a Farkasgyepü-Bakonybél közötti út huszárokelő-pusztai elágazásától délnyugatra 300 m-re, 467 m tengerszintfeletti, 75 m relatív magasságban, 120 m hosszú, szintkülönbsége 19 m (-12, +7), felső triász földolomitban, keveredési korrózióval kialakult, többszintes, részben bontott barlang. Cseppkövekben dús: borsókövek, karfiolok, álló- és függő-cseppkövek, cseppköleflyások, drapériák, tetaratók, cseppkömedencék, barlangi gyöngyök található benne. Népes denevérkolónia téli szálláshelye.

2007-ben a végpontokon a kitöltő kőtörmelék megbontásával próbáltunk meg továbbjutni. Két bontási helyet választottunk, a Déli végponton. Az egyik a nagy hasadék folytatásának iránya, ahol viszonylag nagyméretű kőtömbök között kőtörmelékben bontva mintegy 5 métert jutottunk előre. A kitermelt kőanyagot a barlangban deponáltuk. A másik bontási hely a barlang legújabbban felfedezett barlangi gyöngyös részének bejárata alatti rész, ahol szépen oldott szálkő-főte alatt bontva, finomszemcsés kőzetlisztet kitermelve 4 méter hosszban sikerült előre haladni. A kibontott járatokkal a barlang összesen 9 méterrel lett hosszabb a kutatási időszak alatt.

2008-ban a szövetség egyéb kutatási területein folyó munkálatok miatt sajnos nem tudtunk kutatótáborot szervezni erre a barlangra, így feltáró munka ebben az évben nem történt. Mivel a kettő év időtartamra kapott kutatási engedélyünk 2009. május 31-én lejár, így nem kívánjuk az engedélyt meghosszabbítani és a kutatást folytatni.

Kutatási jelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Kék-hegyi 2-es-víznyelőben 2008-ban végzett munkájáról

Az Északi Bakonyban, Porva határában lévő Ménesjárás-pusztától Ny-Ény-ra 1500 méterre, 480 m. tszf. Magasságban, alsó-jura dachsteini-típusú mészkőben kialakult nyelő jelenlegi mélysége 7 méter. Az Acheron Barlangkutató Csoport 1996-ban végzett a víznyelőben feltáró munkát, melynek eredményeként 20 méter mélységig jutottak le, ahol a végponti akna DK-i végpontján jónak ígérkező bontási helyet találtak. Sajnos a kutatással felhagytak, a víznyelő időközben besuvadt.

A víznyelő feltárását a nyári Magas-bakonyi táborunk alkalmával kezdtük el, ahol többnapos munkával sikerült lejutnunk az Acheron Barlangkutató Csoport egykori végpontjára, ott azonban további kutatásra alkalmas pontot eddig nem találtunk.

Kutatási jelentés
A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Középső-Hajagi-víznyelőben 2008-ban végzett munkájáról

Szentgál község határában, a Középső-Hajag keleti oldalában található, az Augusztintanyára vezető piros turistajelzésű nyiladék mellett 600 méter magasságban. A nyiladék szintjétől mintegy 6 méter mélységű meredek falú töbör oldalában nyílik víznyelő jellegű bejárata. Függőleges szálkőfalakkal határolt aknája 4 méter mélységben törmelékben végződött.

A tárgyév során a legtöbb munkát ebbe a víznyelőbe fektettük. A korábban ismeretlen karsztobjektum a kataszterben nem szerepel, ennek ellenére a meredek falú töbör oldalában depózási nyomokat találtunk, valószínűleg előttünk is végeztek ásást a nyelőben. A tavaszi időszakban nagy erővel kezdtük meg a feltárást, így viszonylag hamar olyan mélységbe jutottunk, hogy nem kerülhettük el az ácsolást. A Kab-hegyi Erdészeti támogatásának köszönhetően a helyi erdőben vágott faanyaggal sikerült kiácsolni a kutatóknak. A továbbiakban a szálkőfalakat követve egy aláhajlás után meanderező járatba jutottunk, amelynek kitöltését eltávolítva lehetséges az előrehaladás. A jelenlegi bontási végpont 10-12 méter mélységben van. A következő évben a végponton az üledék kitermelésével folytatjuk a feltáró munkát.

Kutatási jelentés

**A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Ménesakolárki 1 sz.-víznyelőbarlangban 2008-ban végzett munkájáról**

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban. A kutatási engedélyünk 2008. június 30-án lejárt ezért a feltárást a következő évben nem folytatjuk.

Kutatási jelentés

**A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Öreg-Köves-víznyelőbarlangban 2008-ban végzett munkájáról**

A tárgyévben egyetlen alkalommal végeztünk feltáró munkát a barlangban, a 17-es akna alján. Sajnos az esőzéseknek köszönhetően az akna alját elöntötte a víz, így a munkát nem tudtuk folytatni. A következő évben újra próbálkozunk, illetve e mellett a Sarló-aknát is szeretnénk mélyíteni.

Kutatási jelentés

**A Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület
Szentgáli-kőlikban 2008-ban végzett munkájáról**

A tárgyévben a barlangban végzett kiépítési munkálatok és a denevérvédelmi időszakon kívüli időben folyó túraüzem miatt, feltáró munkát nem végeztünk a barlangban. A tárgyévben két alkalommal kísértük a területen kutató denevérszeket, illetve több alkalommal készült fotódokumentáció a barlangról, amelyben kutatóink segítettek.

Kutatási jelentés

**A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége
Zabolaerdei-víznyelőben 2008-ban végzett munkájáról**

A Kőris-hegy K-i lábánál, Ménésjárás-pusztától 330⁰-ra keleti irányban 1,5 km-re, dachsteini mészkőből felépülő plató húzódik, 440 méter tszf. magasságban. Ezen a területen a murvás erdészeti úttól NY-ra 70 m-re. Ill. a piros turistajelzésű úttól É-ra 100 m-re található a nyelő egy fenyves területen. Meredekfalú, nagyméretű látványos berogyás. Alján kőzetkibúvás látható. Mélysége 5, átmérője 11 méter. Az alatta feltételezhető barlangba először az Acheron barlangkutató csoport kísérelte meg a bejutást csaknem két évtizeddel ezelőtt. A bontások során mintegy hét méter mélységig jutottak a mélyedés alján induló omladék hézagrendszerében, de a további kutatás sajnos abbamaradt. A szövetség nyári Magas-bakonyi kutatótábora során indult meg újra a barlang feltárása.

A karsztobjektum aljáról kiindulva a tábor utolsó napjáig mintegy **40 méter mélységig** sikerült lejutni. A berogyás legmélyebb pontján a szálkő kibukkanás mellett indított kutatóaknát a felszínről behullott kövekkel kevert talajban mélyítettük, melyet folyamatosan fa ácsolattal biztosítottunk. A 4-5 méteres mélységet elérve találtuk meg az Acheron Barlangkutató Csoport által is ismert szabad járatot, amelyben a nagy tömbök között néhány méter után a végponton láthatóak voltak az utolsó bontás nyomai. Innen az általunk több nap alatt kibontott járat egy enyhén aláhajló szálkőfal mentén az annak támaszkodó omladéktömbök közt haladt lefelé oldalsó elágazásokkal. A legmélyebb ponton több métert lehet látni lefelé, ahol az addighoz hasonló jelleggel folytatódik az út. Csupán néhány beesett kő akadályozza a továbbhaladást. Az itt jól érezhető légmozgás komolyabb barlangrendszer létezésére enged következtetni.

A földtani térképek szerint a területen a karsztosodásra legkedvezőbb felső-triász Dachsteini Mészkö található. A barlangban megfigyelhető megalodus metszetek is ezt igazolják. A járat szálkőfalán a Barna-terem kivételével fejlett oldás nyomok láthatók. A szálkőfal végig aláhajló, de a nekitámaszkodó omladéktömeg helyenként életveszélyt is jelenthet a benne közlekedőknek. Legrosszabb a helyzet a bejárat közelében, ahol a szálkő még egyik oldalon sem jelenik meg. Az omladék biztosítása nagyrészt megoldható a közlekedésre nem használt üregek, rések tömedékelésével. Az ehhez szükséges kövek és törmelék a járótúvonal bővítése és a végpont kutatása során. A felszíni mélyedés aljáról ásott akna vezet az omladékszóna szabad hézagrendszerébe. Itt ideiglenes biztosításként faácsolat készült, amely a későbbiek során betongyűrűkkel kiváltható.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Zsófiapusztai 1. sz-víznyelőbarlangban 2008-ban végzett munkájáról

A Zsófiapusztai víznyelők országos szinten is jelentős vízgyűjtő területtel rendelkeznek, és a megfigyelések szerint a hóolvadáskor jelentős vízmennyiséget vezetnek a mélybe. Az 1. számú víznyelő kutatását a '80-as években a Bakony Barlangkutató Egyesület végezte eredménytelenül. Az 1999 nyarán megalakult Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége új lendülettel, megfelelő felszereltséggel valamint teljes bakonyi összefogással újította fel a Zsófia-pusztai víznyelők kutatását. Az azóta tartó elszánt küzdelem 2002. tavaszán hozta meg az első komolyabb feltárást, melynek eredménye a Zsófiapusztai-barlang, amely 177 méteres hosszával és 34 méteres mélységével előkelő helyet foglal el a Kab-hegyi víznyelők sorában.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban. A feltárást az előző évben beomlott 1. számú víznyelő bejáratí tárójának kibontásával és járatbiztosításával szeretnénk folytatni.

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége Zsófiapusztai-víznyelőbarlangban 2008-ban végzett munkájáról

A Zsófiapusztai 2. számú víznyelőből nyíló Zsófiapusztai-barlangban a tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk.

Tisztelettel:

Schäfer István
elnök

Bánd, 2009. február 11.

4521-69

BAKONYI BARLANGKUTATÓ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE

8443 Bánd Kossuth Lajos u. 2/b.

tel: 70/3828-595

Tárgy: kutatási jelentés

DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

1021 Budapest Hűvösvölgyi út 52.
Juhász Márton

DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG Budapest	
Küldési cím: 1021 Budapest Hűvösvölgyi út 52.	Mellékletek:
Küldő neve: Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége	695/2009
Előirányzott időpont: 2009.02.17.	Előirányzott hely: Juhász Márton

Kutatási jelentés

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetségének a Hamar-barlangban 2008-ban végzett munkájáról

2006-ban terepbejárások során újabb, eddig nem regisztrált víznyelőket találtunk a Csóka-hegy térségében. A Dachsteini mészkőben kialakult nyelő alján a kövek között botot lehetett ledugni ahol hűvös levegő áramlott ki. Két bontás alkalmával sikerült a lefelé vezető járatot szabaddá tenni, melynek eredményeként egy 10 méter hosszúságú enyhén meanderező oldásos jellegű szálkő járat vált ekkor ismertté. Alját csak kövekből álló álfenék alkotta, ahonnét jól érezhető huzat jött. Néhány órai bontással egy újabb terembe jutottunk, mely egy 15 méteres szépen oldott aknasorba vezetett, melyben 40 méter mélységig sikerült lejutnunk. A jelenlegi végponton agyagdugó állja utunkat. A barlangot a gyors belyukadás után Hamar-barlangnak neveztük el.

A tárgyévben a szövetség más kutatási területein folyó munkálatok miatt feltáró munkát nem végeztünk ebben a barlangban. A következő évben a barlang felmérését és térképi dokumentációját kívánjuk elkészíteni.

Schäfer István
elnök

Veszprém, 2009. február 10.